

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ Ε. 24

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜ. ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΠΡΟΓΡ/ΤΟΣ
Δ/ΝΣΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ &
ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ (Δ17)

Αθήνα, 5/11/ 2008
Αριθμ. πρωτ.Δ17γ/273/1/ΦΝ 439 3

Τμήμα : γ'
Ταχ. Δ/ση : Χαρ. Τρικούπη 182
Ταχ. Κώδ. : 101 78 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : κ.Χρ. Καρλή
Τηλέφωνο : 210 64 11 134
FAX : 210 64 64 392
E mail : ggded17@ggde.gr

ΠΡΟΣ: Τους αποδέκτες του πίνακα
διανομής

ΘΕΜΑ: Αποδοχή της αριθμ. 415/2008 γνωμοδότησης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους σχετικά με τη νομική κάλυψη τεχνικών υπαλλήλων.

Σας κοινοποιούμε την αριθμ. 415/2008 γνωμοδότηση του Γ' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, την οποία και αποδεχόμαστε.

Με τη γνωμοδότηση αυτή γίνεται δεκτό ότι μπορεί να εκδοθεί απόφαση του αρμοδίου οργάνου περί παροχής νομικής κάλυψης, κατά τη διάταξη του άρθρου 42 παρ.1 του ν.3316/05, για τεχνικούς υπαλλήλους που υπέπεσαν κατά την εκτέλεση των υπαλληλικών τους καθηκόντων σε πράξεις ή παραλείψεις, οι οποίες επέσυραν την ποινική τους δίωξη, ακόμα και αν κατά τον χρόνο της ποινικής δίωξης ή της υποβολής της αίτησης για τη νομική κάλυψη έχουν συνταξιοδοτηθεί.

Συνημμένα:

Η αριθμ. 415/08 γνωμοδότηση

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

1. Γραφείο κ. Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
2. Γραφείο Υφυπουργού κ. Ξανθόπουλου
3. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα της ΓΓΔΕ.
4. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα της ΓΓΣΔΕ.
5. Γραφείο κ.κ Γεν. Δ/ντών της ΓΓΔΕ.
6. Γραφείο Νομικού Συμβούλου της ΓΓΔΕ
7. Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
Ακαδημίας 68- 101 10 ΑΘΗΝΑ
8. Δ/ση Δ17 (4)
9. Δ/ση Πληροφορικής
(για την ανάρτηση στην ιστοσελίδα)

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Γ. ΣΟΥΦΛΙΑΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Η ΤΜΗΜΑΤΑΡΧΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

ΕΛ. ΝΙΚΟΛΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε./ Γ.Γ.Δ.Ε.

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 415 / 2008
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Γ' Τμήμα

Συνεδρίαση της 29^{ης} - 9 - 2008

Σύνθεση

Πρόεδρος: Θεόδωρος Ρεντζεπέρης, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Νομικοί Σύμβουλοι: Βλάσιος Ασημακόπουλος, Χρήστος Παπαδόπουλος, Ηλίας Δροσογιάννης, Νικόλαος Μουδάτσος, Ανδρέας Γραμματικός.

Εισηγητής: Χρήστος Μητκίδης, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος: Υπ' αριθ. πρωτ. Δ17γ/02/78/Φ.Ν.439.3/27-6-2008 έγγραφο της Δ/σης Νομοθετικού Συντονισμού και Κωδικοποίησης (Δ17) της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε..

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται αν η κοινή απόφαση Δ17γ/07/148/ΦΝ 439.3 (ΦΕΚ Β' 1525) των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, με την οποία παρέχεται νομική κάλυψη (υπό την έννοια της πληρωμής της αμοιβής του πληρεξουσίου δικηγόρου που θα παραστεί στις ποινικές διαδικασίες) σε τεχνικούς υπαλλήλους του Υπουργείου Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων των εποπτευομένων από αυτό νομικών προσώπων και τεχνικών υπηρεσιών των Περιφερειών της χώρας, σε περίπτωση ποινικών διώξεων για πράξεις ή παραλείψεις κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, τυγχάνει εφαρμογής και στην περίπτωση που κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ ο υπάλληλος έχει συνταξιοδοτηθεί.

Επί του ερωτήματος αυτού το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδότησε ως ακολούθως:

A. Στην παρ. 1 του άρθρου 42 του ν. 3316/2005 (ΦΕΚ Α' 42/22-2-2005) ορίζονται τα ακόλουθα:

«1. Αν ασκηθεί ποινική δίωξη κατά τεχνικού υπαλλήλου, εξαιτίας πράξεων ή παραλείψεων του κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, επιτρέπεται, με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του οργάνου που ασκεί τη διοίκηση του κυρίου του έργου, η οποία εκδίδεται ύστερα από αίτηση του υπαλλήλου, η ανάθεση παροχής υπηρεσιών σε δικηγόρο της επιλογής του, για την υπεράσπισή του σε όλα τα στάδια της σχετικής διαδικασίας, μέχρι την έκδοση αμετακλήτου αποφάσεως και με αμοιβή που υπολογίζεται σύμφωνα με τα ισχύοντα κατώτερα όρια αμοιβών του Κώδικα περί Δικηγόρων. Το σύνολο της αμοιβής καταβάλλεται με την προσκόμιση των αποδείξεων καταβολής του οικείου δικηγορικού συλλόγου, εφόσον ο υπάλληλος απαλλάσσεται της κατηγορίας ή αθώνεται με αμετάκλητη απόφαση. Οι αμοιβές και λοιπές απαραίτητες για τη διεξαγωγή της διαδικασίας δαπάνες καλύπτονται από τις πιστώσεις της μελέτης ή του έργου, άλλως καλύπτονται από τον προϋπολογισμό του φορέα.

Με απόφαση του Υπουργού στον οποίο υπάγεται ή από τον οποίο εποπτεύεται ο κύριος του έργου προσδιορίζονται ειδικότερα οι όροι και οι λοιπές προϋποθέσεις ανάθεσης, οι καλυπτόμενες δαπάνες και υπηρεσίες, η διαδικασία καταβολής της αμοιβής και κάθε αναγκαία για την εφαρμογή της διάταξης λεπτομέρεια.»

B. Κατ' εξουσιοδότηση του τελευταίου εδαφίου εκδόθηκε η υπ' αριθ. Δ17γ/07/148/ΦΝ 439.3/3-10-2006 ΚΥΑ των Υπουργών Εσωτερικών, Δημ. Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (ΦΕΚ Β' 1525/18-10-2006), με την οποία ρυθμίζονται λεπτομερειακά τα εξής θέματα:

α) Το πεδίο εφαρμογής της απόφασης στους τεχνικούς υπαλλήλους του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., των εποπτευόμενων νομικών προσώπων και τεχνικών υπηρεσιών των περιφερειών της χώρας (άρθρο 1).

β) Η διαδικασία ανάληψης και πληρωμής της δαπάνης (αμοιβής και εξόδων) του δικηγόρου που διορίζεται με πρωτοβουλία του υπαλλήλου ως συνήγορος υπεράσπισης σε περίπτωση ποινικής δίωξης, ήτοι συγκεκριμένα προβλέπεται η υποβολή αίτησης του υπαλλήλου στην υπηρεσία του και η έκδοση σχετικής απόφασης έγκρισης του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, όταν ο υπάλληλος ανήκει στο προσωπικό του Υπουργείου ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (άρθρα 2 και 3).

γ) Ο υπολογισμός και η διαδικασία καταβολής της αμοιβής και των δαπανών του δικηγόρου (άρθρο 4) και

δ) η εφαρμογή της απόφασης σε περιπτώσεις ποινικών διώξεων που ασκούνται μετά τις 22-2-2005, ημέρα έναρξης ισχύος του ν. 3316/2005.

Γ. Από τις διατάξεις τόσο του νόμου όσο και της υπουργικής απόφασης που εκδόθηκε σε εκτέλεσή του προκύπτει με τρόπο πρόδηλο ο σκοπός της «νομικής κάλυψης» των τεχνικών υπαλλήλων, ήτοι η αποκατάσταση της αναγκαίως επερχόμενης περιουσιακής βλάβης την οποία αυτοί υφίστανται λόγω της δαπάνης στην οποία αναγκαίως υποβάλλονται για την αντιμετώπιση ποινικών δώξεων που ασκούνται εναντίον τους για πράξεις ή παραλείψεις κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους (βλέπετε σχετικά την Αιτιολογική Έκθεση του νόμου, υπό το άρθρο 42), ώστε να ασκούν τα καθήκοντά τους οι υπάλληλοι απερίσπαστοι και δίχως τον φόβο της περιουσιακής βλάβης την οποία θα υποστούν από ενδεχόμενη δίωξη εναντίον τους. Προκύπτει επίσης ότι για να δικαιούται ο τεχνικός υπάλληλος την νομική κάλυψη της πολιτείας αρκεί να φέρει την υπαλληλική ιδιότητα κατά τον χρόνο που υπέπεσε στην πράξη ή την παράλειψη, η οποία αποτέλεσε και την αιτία της ποινικής δίωξης και δεν έχει σημασία περαιτέρω αν κατά τον χρόνο της ποινικής δίωξης και περαιτέρω της διεξαγωγής της ποινικής διαδικασίας εξακολουθεί να φέρει την ιδιότητα του υπαλλήλου, η δε αναφορά (στις διατάξεις του νόμου αλλά και της απόφασης) περί αιτούντος «υπαλλήλου» δεν έχει την έννοια ότι πρέπει και κατά τον χρόνο της αιτήσεως ή της ποινικής δίωξης να εξακολουθεί ο αιτών να φέρει την ιδιότητα του εν ενεργεία υπαλλήλου, αφού σε περίπτωση τέτοιας ερμηνείας θα συνέτρεχε κατάφωρη παραβίαση της συνταγματικής αρχής της ισότητας, δεδομένου ότι η ίδια πραγματική κατάσταση (δηλαδή η διάπραξη πράξης ή παράλειψης από εν ενεργεία υπάλληλο, που επέσυρε την ποινική του δίωξη) θα αντιμετωπιζόνταν διαφορετικά και με βάση το τυχαίο γεγονός της αποχώρησης του υπαλλήλου από την υπηρεσία κατά τον χρόνο επέλευσης των αποτελεσμάτων της πράξης ή της παράλειψής του (ήτοι της ποινικής του δίωξης).

Δ. Στην προκείμενη περίπτωση, από το έγγραφο του ερωτήματος προκύπτει ότι στις 22-4-2008 υποβλήθηκε αίτηση νομικής κάλυψης από τεχνικό υπάλληλο του ΥΠΕΧΩΔΕ για ποινική δίωξη που του ασκήθηκε στις 7-10-2005, ένεκα πράξεων και παραλείψεων στις οποίες υπέπεσε κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ως Προϊσταμένου του Τμήματος Κατασκευής Έργων Λάρισας της ΕΥΔΕ-ΠΑΘΕ. Στο μεταξύ όμως ο υπάλληλος αυτός συνταξιοδοτήθηκε στις 31-12-2005, άρα είχε μεν την υπαλληλική ιδιότητα κατά την εκτέλεση της πράξης ή παράλειψης που αποτέλεσε την αιτία της ποινικής του δίωξης (ακόμα και κατά τον χρόνο της ποινικής του δίωξης, γεγονός όμως αδιάφορο κατά τα προεκτεθέντα), δεν την είχε όμως όταν υπέβαλε την αίτηση για τη νομική κάλυψη. Εξ άλλου η ποινική δίωξη ασκήθηκε μετά την 22-2-2005, ημερομηνία κρίσιμη για την ενεργοποίηση του νόμου και της

υπουργικής απόφασης, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 5 της προαναφερθείσας κοινής απόφασης Δ17γ/07/148/ΦΝ 439.3/3-10-2006 των Υπουργών Εσωτερικών, Δημ. Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.. Συνεπώς ο αιτών δικαιούται τη «νομική κάλυψη» κατά το άρθρο 42 παρ. 1 του ν. 3316/05.

Συμπερασματικά, κατά την ομόφωνη γνώμη των μελών του τμήματος, η απάντηση στο τεθέν ερώτημα είναι ότι μπορεί να εκδοθεί απόφαση του αρμοδίου οργάνου περί παροχής νομικής κάλυψης, κατά τη διάταξη του άρθρου 42 παρ. 1 του ν. 3316/05, για τεχνικούς υπαλλήλους που υπέπεσαν κατά την εκτέλεση των υπαλληλικών τους καθηκόντων σε πράξεις ή παραλείψεις, οι οποίες επέσυραν την ποινική τους δίωξη, ακόμα και αν κατά τον χρόνο της ποινικής δίωξης ή της υποβολής της αίτησης για τη νομική κάλυψη έχουν συνταξιοδοτηθεί.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 1 - 10 - 2008

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΡΕΝΤΖΕΠΕΡΗΣ
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.**

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΗΤΚΙΔΗΣ
ΠΑΡΕΔΡΟΣ ΝΣΚ**